

Els turcmans estan sota l'amenaça de patir el mateix destí que els yazidites: estan envoltats per l'Estat Islàmic, però ningú no els ajuda. Només uns quants centenars d'homes defensen 13.000 persones; i no saben quant de temps podran resistir.

Punt d'observació dels kurds iraquians a prop d'Amirli.

Els oblidats d'Amirli

“Cada dia cauen granades i tinc vora cent pacients. Trets al cap, casos greus, comes mig esquinçades, de vegades l'única solució és amputar. Però no tinc el material necessari per tractar-los. I quan finalment aconseguixo ficar els ferits a l'helicòpter, alguns moren durant el trasllat.”

El metge Chaldun Mahmud parla accelerat, i en té un bon motiu. A la petita ciutat d'Amirli, al nord d'Iraq, assetjada des de fa dos mesos, només queda un indret on el seu telèfon mòbil té una dèbil cobertura: la zona elevada per a l'aterratge de l'helicòpter. Fa cada trucada amb perill de mort: a tan sols un quilòmetre de distància aguiten els combatents de l'Estat Islàmic.

Els gihadistes han col·locat els seus canons a l'abast de la vista per tallar també la darrera connexió d'Amirli amb el món exterior. Perquè aquí encara aterra dos cops per setmana un helicòpter de l'exèrcit iraquí que proveeix la ciutat del que és indispensable. De tornada s'emporta els ferits. Sense l'helicòpter la gent d'Amirli es moriria d'inanició i no podrien resistir el setge de la ciutat.

“Ens volen matar a tots”, diu Chaldun Mahmud. “Els del Daix” –aquesta és l'abreviatura en àrab de l'Estat Islàmic– “disparen a homes, dones i nens. D'una família que volia fugir van enviar només dos nens, juntament amb diversos cadàvers dels altres membres de la família. La gent passa gana, beu aigua bruta i els infants moren de diarrea”.

El metge va comentant breument tots els casos un per un. Parla del petit Hussein, “que em va demanar una mica de menjar perquè estava absolutament afamat. Dos dies més tard ja era mort, el va enganxar una granada. Del seu pare, només en vam trobar trossos”.

I aleshores, riu histèric, desesperat: és l'únic metge per a 13.000 persones. “Em tornaré boig, es mor la gent i ningú no ens ve a ajudar. I jo només sóc dentista!”

Des de fa tres setmanes el món contempla paralizat el destí de desenes de milers de yazidites, perseguits pels combatents de l'EI. Els Estats Units duen a terme atacs aeris contra les posicions de l'EI i han llançat aliments. Fins i tot el Govern alemany vol subministrar armament militar als kurds assetjats del nord d'Iraq. Però a

250 quilòmetres cap al sud-est s'està produint una catàstrofe similar. I ningú no es mou.

A Amirli, no hi viuen yazidites sinó dos terços de turcmans, els avantpassats dels quals van emigrar principalment del territori de l'actual Turquia. Són xiïtes i, per tant, als ulls dels combatents de l'Estat Islàmic, que són sunnites, no tan sols són infidels, sinó encara pitjor: són apòstates de la fe veritable. Però, a diferència dels yazidites, ara els turcmans no tenen ningú que els protegeixi.

Després que els combatents de l'EI van haver pres les ciutats iraquianes de Mossul, Tikrit i Hawija gairebé sense trobar resistència, a partir de mitjan juny també van atacar els pobles de l'entorn d'Amirli. Havien saquejat magatzems de diverses divisions de l'exèrcit iraquí i anaven molt ben armats. És per això que en un mes van arrasar un a un tots els pobles de la zona. A mitjan juliol ja només resistia Amirli.

Prop de 400 milicians, uns quants soldats i alguns policies defensen la capital. Són dirigits pel cap de policia Mustafà al-Bajati, oriünd d'Amirli. “Hem anat cavant i des del juny que construïm búnquers”, explica Al-Bajati. “Però els nostres adversaris tenen tancs, llançacoets i canons de defensa antiaèria. Ens ataquen des de tots els flancs i cada dia en són més.”

Soldats kurds a prop d'Amirli. Fa set anys, els turcmans, desprotegits per Iraq, es van mantenir fidels a Turquia i es van enemistar amb els kurds.

tenien l'esperança d'estar més segurs. Però fa dues setmanes hi va explotar un minibus, fet que causà la mort de 12 persones i 50 van resultar ferides, sobretot refugiats d'Amirli.

Els gihadistes van intentar que els habitants d'Amirli col·laboressin en la seva missió, explica Abd al-Rida. Es podia arribar a un acord, segons els van fer saber a través d'intermediaris: "Entregueu-nos el coronel Mustafà i el capità Hassan, i us deixarem marxar lliurement", van oferir els gihadistes. "Nosaltres ens hi vam negar. Primer haurien mort aquells dos i després a tots els altres."

A tan sols 12 quilòmetres d'Amirli hi ha els qui podrien ajudar amb més promptitud els assetjats. Allà hi ha el control més al sud dels peixmergues kurds, en un turó, més amunt de la línia del front. El mur exterior és ple de forats de projectils i de cràters de coets antitancs. Més enllà d'aquesta posició hi ha una certa peresa, potenciada per la calor sufocant.

El comandant no hi és, diu encontingent-se d'espatlles el seu segon, el coronel Omid Abd al-Karim. "Aquí tot està calmat des de l'últim atac, el mes passat." Fa uns estona l'exèrcit iraquí ha intentat salvar els assetjats d'Amirli, explica. Els van avisar, afegeix cansat un altre oficial, "però ells no ens van voler fer cas". Caldria entrar en acció, diu el coronel: "Però per això necessitem bones armes i suport aeri". Amirli

és un problema, conclou, però no pas el seu.

Com passa tan sovint a l'Iraq, aquí hi ha una història rere una altra història, que es remunta en un passat llunyà. Sota el règim de Saddam Hussein els turcmans xiïtes van ser marginats i més tard Al-Qaida els va atemorir. L'any 2007 van explotar quatre tones i mitja d'explosius, amagats entremig de melons, a la plaça del mercat, i van morir més de 150 persones.

Com que els iraquians no els protegien, els turcmans d'Amirli es van mantenir fidels a Turquia. I el Govern d'Ankara es va erigir amb molt de gust com la seva força protectora i va donar suport als partits turcmans al nord de l'Iraq. Però amb aquella aliança, els turcmans van posar els kurds en contra seva, l'ajuda dels quals necessiten ara amb tanta urgència. I és que ara no poden comptar amb l'ajuda de Turquia, que no vol participar en el conflicte, perquè pateix per la vida dels 49 ostatges turcs a les mans de l'EI.

I així doncs, ningú no se sent responsable dels habitants d'Amirli.

"Seria de gran ajuda que aquí els Estats Units també duguessin a terme atacs aeris contra l'EI", diu el funcionari del partit kurd Hassan Baram, des del seu despatx de Tuz Khurmatu, a la darrera ciutat del front. "Suposadament no ho fan perquè la gent encara és viva i no fugen." Després d'un atac dels gihadistes amb un cotxe bomba, el

seu despatx ja no té finestres i la façana amenaça ruïna. "Tenim coneixement de la gravetat de la situació, però en primer terme aquest és un assumpte de l'exèrcit iraquí. O dels Estats Units."

Els Estats Units també han reconegut l'estat precari dels turcmans. "Som conscients de la situació preocupant d'Amirli i de tot el nord i el centre d'Iraq", diu un oficial del Ministeri d'Afers Estrangers nord-americà, que vol quedar en l'anonimat. Si s'està debatent una intervenció militar o no, en Afers Estrangers no se'n sap res, afegeix. Certament, fins i tot el cap de l'Estat Major, Martin Dempsey, i el secretari de Defensa, Chuck Hagel, ja consideren públicament la possibilitat d'una operació més àmplia contra l'Estat Islàmic, incloent-hi atacs aeris a Síria. Però això podria trigar a arribar.

Dijous de la setmana passada el coronel Mustafa al-Bajati esperava altre cop nerviós l'arribada del següent helicòpter, a distància de tir dels combatents de l'EI. "200 dels nostres homes estan ferits", afirma, gairebé la meitat de la tropa; i prop de 20 combatents han mort. Ell no sap, afegeix, quant de temps podran defensar Amirli. "Però lluitarem fins a la mort", conclou, "No ens rendirem, aquesta és la nostra ciutat."

Christoph Reuter
Jacob Russell
© Der Spiegel

Traducció d'Arnau Figueras